

INTERNATIONAL ISLAMIC ACADEMY OF UZBEKISTAN

**TURKIY XALQLAR MADANIYATI, FALSAFASI, ALOQALARI:
TARIX, BUGUN VA KELAJAK.
V XALQARO SIMPOZIUM**

**КУЛЬТУРА, ОТНОШЕНИЯ, ФИЛОСОФИЯ ТУРКОЯЗЫЧНЫХ
НАРОДОВ: ИСТОРИЯ, СЕГОДНЯ И БУДУЩЕЕ
V МЕЖДУНАРОДНЫЙ СИМПОЗИУМ**

**CULTURE, RELATIONS, PHILOSOPHY OF TURKIC-SPEAKING
PEOPLES: HISTORY, TODAY AND FUTURE.
V INTERNATIONAL SYMPOSIUM**

TOSHKENT – 2024

**TURKIY XALQLAR MADANIYATI,
FALSAFASI, ALOQALARI:
TARIX, BUGUN VA KELAJAK.**

Xalqaro simpozium materiallari

2024-yil, oktabr

TOSHKENT 2024

Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari. –Toshkent. 2024-yil.

O‘zbekiston Xalqaro islom akademiyasi ilmiy, o‘quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 19-noyabrdagi 3-sonli majlisida nashrga tavsiya etilgan.

MAS’UL MUHARRIRLAR:

**PhD U. T. G‘afurov, fil.f.d., prof. Z.M.Islamov,
y.f.d (DSc)., prof. N.Yusupova, s.f.d(DSc)., prof. F.Karimov**

TAHRIR HAYATI:

Almetov N.	Pedagogika fanlari doktori, professor JQU (Qozog‘iston)
Bekmirzayev I.	Tarix fanlari doktori, professor O‘zXIA.
Karimova D. R.	Yuridik fanlar doktori (DSc), dotsent O‘zXIA.
Akmalov Sh. I.	Siyosiy fanlar nomzodi, dotsent O‘zXIA
Aldabek N. A.	Filalogiya fanlari nomzodi, dotsent QMU (Qozog‘iston)
Valiyev B. N.	Falsafa fanlari nomzodi, dotsent O‘zXIA.
Tadjiyev H. H.	Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent JQU (Qozog‘iston)
Xaydarov M.	Islomshunoslik fanlari doktori, dotsent O‘zXIA.
Nazirov M. M.	Siyosiy fanlar bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent O‘zXIA
Kaliyev A.	Siyosiy fanlar bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent QXU (Qirg‘iziston)
Berdiyev B. O.	Siyosiy fanlar bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent O‘zXIA
Qolqanov N. T.	Siyosiy fanlar bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent O‘zXIA
Rajabov Sh. Sh.	Falsafa fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dots. v.b. O‘zXIA
Saidjalolov S. S.	Islomshunoslik fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dots. v.b. O‘zXIA
Akramov J. D.	Siyosiy fanlar bo‘yicha falsafa doktori (PhD) dots. v.b. O‘zXIA
Avazova Sh. T.	Yuridik fanlar nomzodi, dots. v.b., O‘zXIA
Xurramov M. K.	Tarix fanlari fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), katta o‘qituvchi O‘zXIA
Rashidov F. T.	Katta o‘qituvchi. O‘zXIA.
Mamazova Z.	Katta o‘qituvchi. O‘zXIA.
Jumaniyozova M.	O‘qituvchi. O‘zXIA.

KOORDINATOR:

Ergashov M. F. Ijtimoiy fanlar va huquq kafedrası kabinet mudiri.

TEKNIK MUHARRIR:

Rashidova Sh. R. Yuridik fanlar bo‘yicha falsafa doktori (PhD), O‘zXIA.

Mualliflar maqolalarda keltirilgan fikrlar, ma’lumotlar hamda manbalarning ishonchli va asosli ekanligiga mas’uldirlar.

Simpozium to'plamida turkiy tilli davlatlarning falsafiy qarashlari mushtarakligi, madaniyatlararo aloqalari, o'zaro hamkorlik aloqalarining tarixiy ko'rinishlari hamda bugun kundagi ahamiyati, kelajakda qaysi yo'nalishlar bo'yicha amalga oshirilishi kerak bo'lgan yangi tadqiqot mavzularini chuqurroq o'rganish, tushuntirish va jamoatchilik e'tiboriga havola etishga qaratilgan amaliy taklif-tavsiyalar ishlab chiqilgan.

В материалах симпозиума отражены общность философских взглядов тюркоязычных стран, межкультурные отношения, исторические аспекты взаимного сотрудничества, а также их значение сегодня, углубленное изучение новых тем исследований, которые следует проводить в будущем. разработаны практические рекомендации, направленные на разъяснение и внимание общественности.

The materials of the symposium reflect the common philosophical views of Turkic-speaking countries, intercultural relations, historical aspects of mutual cooperation, as well as their significance today, and an in-depth study of new research topics that should be carried out in the future. Practical recommendations have been developed aimed at clarification and public attention.

zamonaviy qonunchilikda ham o'z aksini topgan. Bu esa Islom huquqiy tizimi qanchalar mukammal ekanini anglatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Muhammadamin Ibn Obidin. Roddul-muxtor ala durrul-muxtor. – Qohira: Dorul-hadis. 2016. J.12. – B. 248.
2. Muhammadamin Ibn Obidin. Roddul-muxtor ala durrul-muxtor. – Qohira: Dorul-hadis. 2016. J. 6. – B. 151
3. Muhammad Taqiy Usmoniy. Usulul-ifto va adabuhu. – Damashq: Dorul-qalam. 2018. – B. 249.
4. Qororot va tavsiyot majmai'l fiqhil islamiy ad-duvaliy. – ad-duvarot -2-24. - al-qororot -1-238. 2020. –B. 224-225.
5. Muhammad Taqiy Usmoniy. Usulul-ifto va adabuhu. – Damashq: Dorul-qalam. 2018. – B. 260
6. Ibn Obidin. Roddul-muxtor ala durrul-muxtor. – Qohira: Dorul-hadis. 2016. J. 1. – B. 68.
7. Saloh Muhammadsolim Abul Hoj. Is'adul muftiy. – Umman: Dorul bashoirul islamiyya. 2021. –B. 186.
8. Imom Buxoriy. Sahihul Buxoriy. – Bayrut: Muassatur-risola nashirun. 2021. –B. 573.

SHO'BA NOMI

TURKIY XALQLAR O'RTASIDAGI O'ZARO ALOQALAR RIVOJI: HOLATI VA ISTIQBOLLAR.

TURKIY DAVLATLAR INTEGRATSIYASI MASALALARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

Karimov Farxod Erkinovich

O'zbekiston Xalqaro islom akademiyasi

“Xalqaro munosabatlar” kafedrasi mudiri,

siyosiy fanlar doktori, professor

ORCID: 0000-0002-7995-7678

e-mail: f.karimov@ii.au.uz

Annotatsiya. Mazkur tezis Turkiya, Qozog‘iston, Ozarbayjon, Qirg‘iziston, O‘zbekiston va Turkmaniston kabi turkiy davlatlar o‘rtasidagi integratsiya masalalarini va rivojlanish istiqbollari tahlili natijalaridan shakllangan. Integratsiya jarayonida yuzaga kelayotgan siyosiy, iqtisodiy, madaniy va tashqi to‘siqlar ko‘rsatilgan. Shuningdek, iqtisodiy integratsiya, madaniyat va ta’lim sohasidagi hamkorlik va xalqaro tashkilotlarning roli ochib berilgan. Muvaffaqiyatli integratsiyaga istiqbollariga takliflar berilgan.

Kalit so‘zlar: turkiy davlatlar, integratsiya, turkiy davlatlar tashkiloti, institutlashuv

Аннотация. Данный тезис сформировался по результатам анализа вопросов интеграции и перспектив развития между тюркскими странами, такими как Турция, Казахстан, Азербайджан, Кыргызстан, Узбекистан и Туркменистан. Обозначены политические, экономические, культурные и внешние препятствия, возникающие в процессе интеграции. Также раскрыты экономическая интеграция, сотрудничество в сфере культуры и образования, роль международных организаций. Предлагаются перспективы успешной интеграции.

Ключевые слова: тюркские государства, интеграция, организация тюркских государств, институционализация.

Abstract. This thesis was formed based on the results of the analysis of integration issues and development prospects between Turkic countries such as Turkey, Kazakhstan, Azerbaijan, Kyrgyzstan, Uzbekistan and Turkmenistan. Political, economic, cultural and external obstacles arising in the process of integration are outlined. Economic integration, cooperation in the sphere of culture and education, the role of international organizations are also disclosed. Prospects for successful integration are proposed.

Keywords: Turkic states, integration, organization of Turkic states, institutionalization.

Turkiy davlatlarning integratsiyasi ham mintaqaviy, ham global siyosatning muhim jihati hisoblanadi. Bu davlatlar, jumladan Turkiya, Qozog‘iston, Ozarbayjon, Qirg‘iziston, O‘zbekiston va Turkmanistonning madaniy, til va tarixiy kelib chiqishi o‘xshash. Biroq, ularning integratsiyasi har tomonlama tahlil qilishni talab qiladigan bir qator jiddiy muammolarga duch keladi. Ushbu maqolada integratsiyaning asosiy to‘siqlari, shuningdek, ushbu davlatlar o‘rtasidagi hamkorlikni rivojlantirishning potentsial yo‘llari ko‘rib chiqiladi.

Turkiy xalqlar umumiy tarixiy ildizlarga ega bo'lib, bu madaniy va lingvistik aloqalarga zamin yaratadi. Asrlar davomida ular o'zaro fikr almashishdi, madaniy amaliyotlar va savdo yo'llari. 20-asrda Sovet Ittifoqi parchalanganidan keyin har bir davlat o'z yo'nalishi bo'yicha rivojlana boshladi, bu esa ma'lum bo'shliqlarni keltirib chiqardi. Bu hodisa, ayniqsa, 1990-yillarning boshlarida, mamlakatlar mustaqil siyosat yurita boshlagan, ba'zan umumiy manfaatlariga e'tibor bermay qo'ygan paytda yaqqol ko'zga tashlandi.

2009-yilda Turkiy kengashning tashkil etilishi integratsiya yo'lidagi muhim qadam bo'ldi. Mazkur forum muloqot va hamkorlik uchun zamin yaratadi, biroq uning salohiyati hali to'liq amalga oshirilmagan. Tarixiy integratsiyaning muhim jihati terrorizm va ekstremizm kabi tashqi tahdidlarga qarshi birgalikda kurashish bo'lib, bu barcha mamlakatlarning kelishilgan sa'y-harakatlarini talab qiladi.

Davlatlaro integratsiyalashuviga salibiy ta'sir etuvchi omillar:

Siyosiy omillar. Ayrim davlatlardagi siyosiy beqarorlik, shuningdek, hududiy nizolar kabi muammolarning mavjudligi umumiy taraqqiyot siyosatni shakllantirishni qiyinlashtirmoqda. Misol uchun, Bir tomonda Turkiya va Ozarbayjon, ikkinchi tomonda Armaniston o'rtasidagi keskinlik mintaqaviy hamkorlikning keng doirasiga ta'sir qiladi. Tashqi siyosatda milliy manfaatlariga asoslangan turlicha yondashuvlar ham integratsiya jarayonlariga to'siq bo'lib xizmat qilmoqda.

Iqtisodiy farqlar. Mamlakatlarning iqtisodiy tuzilmalari bir-biridan farq qiladi. Masalan, ba'zilar resurslarni qazib olishga yo'naltirilgan (masalan, Qozog'iston va Turkmaniston), boshqalari yuqori texnologiyalar va qishloq xo'jaligiga (masalan, Turkiya va Ozarbayjon) qaratilgan. Bu farqlar umumiy iqtisodiy makonni shakllantirishni qiyinlashtirishi mumkin. Iqtisodiy rivojlanishning turli darajalari ham resurslarning notekis taqsimlanishini keltirib chiqaradi, bu esa hamkorlikni qiyinlashtirmoqda.

Ayrim madaniy va lingvistik farqlar. Umumiy tarixiy ildizlarga qaramay, har bir mamlakat o'ziga xos madaniyati va tilini saqlab qolgan. Bu muloqot va tushunishni qiyinlashtirishi mumkin. Bundan tashqari, tushunmovchiliklarga olib kelishi mumkin bo'lgan ta'lim, oilaviy qadriyatlar va an'analarga yondashuvlar kabi chuqurroq madaniy farqlar mavjud. Muhim nuqta - integratsiya jarayonida madaniy o'ziga xoslikni saqlab qolish zarurati. Tillar va madaniyatlarning integratsiyasi bilan bog'liq muammolar muhim to'siq bo'lishi mumkin.

Tashqi omillarning ta'siri. Yevroosiyo ittifoqi va Yevropa Ittifoqi kabi boshqa mintaqaviy birlashmalarning raqobati ham Turkiy davlatlarning integratsiyasi uchun qiyinchiliklar tug'dirmoqda. Tashqi o'yinchilar mamlakatlarning ichki ishlariga ta'sir

qilishi mumkin, bu esa birlashishni qiyinlashtiradi. Masalan, Rossiya va Xitoyning Markaziy Osiyodagi strategik manfaatlari Turkiy davlatlar o'rtasidagi integratsiya rejalariga zid bo'lib, geosiyosiy keskinlikka olib kelishi mumkin.

Turkiy davlatlar integratsiyasini rivojlanish istiqbollari va imkoniyatlari

Iqtisodiy integratsiya. Erkin savdo-iqtisodiy zonalarini tashkil etish kelajakdagi hamkorlikning asosiy yo'nalishi bo'lishi mumkin. Bunga energetika sohasidagi hamkorlik barcha ishtirokchilarga qanday foyda keltirishini ko'rsatuvchi "Turk oqimi" loyihasi misol bo'la oladi. Turkiy davlatlar resurslar va texnologiya almashishi mumkin, bu esa turmush darajasining yaxshilanishiga va iqtisodiy o'sishga olib keladi. Yangi qo'shma transport yo'laklarining rivojlanishi iqtisodiy integratsiya uchun qo'shimcha imkoniyatlar ochadi.

Madaniyat va ta'lim sohasidagi hamkorlik. Talabalar almashinuvi, madaniy festivallar va qo'shma san'at festivallari xalqlar o'rtasidagi aloqalarni mustahkamlashga yordam beradi. Turkiy davlatlardan keladigan talabalar uchun yangi stipendiya dasturlarini tashkil etish o'zaro hamkorlikni oshirishga yordam beradi. Qo'shma ta'lim dasturlari til va madaniy o'ziga xoslikni saqlashga yordam beradi.

Xalqaro hamkorlikning institutlashuvi. Turkiy davlatlar hamkorlik kengashi va Markaziy Osiyo rahbarlari maslahat kengashi kabi xalqaro tashkilotlarda ishtirok etish integratsiyaga yanada tizimli yondashuvni yaratishga yordam beradi. Muloqot va hamkorlik platformalari xavfsizlik, iqtisodiyot va madaniyat kabi umumiy muammolarga yechim topish imkonini beradi. Masalan, terrorizm va transmilliy jinoyatchilikka qarshi kurashish bo'yicha qo'shma tashabbuslar o'zaro ishonchni mustahkamlashi mumkin.

Xulosa

Turkiy davlatlarning integratsiyasi ayrim obyektiv muammolarga duch keladi, ammo rivojlanish uchun katta imkoniyatlarga mavjud. Muvaffaqiyatli integratsiyaning asosiy jihatlari siyosiy va iqtisodiy to'siqlarni bartaraf etish, madaniy hamkorlik va xalqaro tashkilotlardagi faol ishtirokdir. Bu mamlakatlarning kelajagi o'zaro tushunish va birgalikdagi sa'y-harakatlar bilan yanada barqaror va farovon bo'lishi mumkin. Mustahkam aloqalarni o'rnatish va mintaqaning barqaror rivojlanishini ta'minlash uchun integratsiyani chuqurlashtirish bo'yicha ishlarni davom ettirish muhim.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Turkiy tilli davlatlar hamkorlik kengashi. *Ishtirokchi davlatlarning integratsiya holati to'g'risidagi hisobot.* (2020).
2. Islom konferensiyasi. *Madaniy farqlarning integratsiyaga ta'sir to'g'risidagi hisoboti.* (2021).

MUNDARIJA

***SHO‘BA NOMI: TURKIY XALQLAR MADANIYATI VA FALSAFASI
RIVOJLANISHI: HOLATI VA ISTIQBOLLARI.***

1. АЛИМАРДОНОВ Т. (2024). Қадимги туркий халқлар цивилизацияси: замонавий муаммолар. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 5-13.
2. НАЗАРОВ Н. (2024). Роль фольклора в развитии креативного мышления. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 13-19.
3. АЛИМЕТОВ Н., ХАШИМЖАНОВ И. (2024). Формирование «культы знаний» в молодёжной среде: гармония ценностей ислама и современных педагогических подходов. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 19-24.
4. АЛДАБЕК Н., РАЖАБОВ Ш. (2024). Түркі халықтарының философиясы – ұлттық мәдениеттің негізі. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 24-29.
5. ABDULLAYEVA S. National development begins with respect for values. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 29-32.
6. ISAYEVA M. (2024). Turkiya va O‘zbekistonning turkiy madaniy aloqalari va merosining falsafiy qarashlari. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 33-36.
7. ДҮЙСЕНБАЕВ А., БАЛТЫМОВА М. (2024). Әл-Фарабидің ғылыми және рухани мұрасындағы құндылықтар жүйесі. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 37-43.
8. JUMANIYAZOVA M. (2024). Xalqaro va milliy makon ilm-fan taraqqiyotida olima ayollarning ijtimoiy faolligi. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 43-51.
9. MIRZAYEV A. (2024). Hakim at-termiziyning tasavvufiy qarashlarini ibn al-arabiy tomonidan rivojlantirilishi. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 51-61.
10. NURTAEV S.X. (2024). The impact of technological development on the use of neologisms. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 61-64.

11. QAMBAROV A. (2024). Ilmiy qadriyatlar va ularning inson axloqiy va ma'naviy yuksalishiga ta'siri. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 66-74.
12. SHAVKATOV SH. (2024). Ogahiy ijtimoiy-falsafiy qarashlarida "Bog'iy" – jabr-zulm, adolatsizlik fenomeni tahlili. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 74-80.
13. TILLAXO'JAYEVA S. (2024). Turkiy xalqlar ertak namunalarining falsafiy-mantiqiy tahlili: "kapalak effekti" ning ertaklarda namoyon bo'lish algoritmi. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 80-84.
14. TOIROV I. (2024). Цивилизация тушунчасининг ижтимоий-фалсафий таҳлили. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 84-89.
15. KARIMOV X. (2024). Falsafiy-tarixiy kontekstda "Yumshoq kuch" fenomeni va uning madaniyatlararo muloqot tizimidagi ahamiyati. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 90-93.
16. СМАҒҰЛ ХАМЗА. (2024). 19-20 ғғ Қазақ қоғамындағы демалыстың мәдени аспектілері. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 93-103.
17. TUYCHIYEV Z. O'rta Osiyoda tasavvuf va yassaviya tariqatining o'ziga xos xususiyatlari. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 103-108.
18. TASHMETOV T. Zararli g'oyalarning destruktiv va g'ayriinsoniy xususiyatlari. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 109-115.
19. ВАЛИЕВ Б. Туркий тилли халқлар ўзаро муносабатларининг ривожланишида экотуризмнинг аҳамияти. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 116-121.
20. YULDASHEV F. (2024). Axborotlashgan jamiyat va yoshlar ehtiyoj-manfaatlari: ijtimoiy-falsafiy tahlil. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 121-128.

SHO'BA NOMI: TURKIY XALQLAR DAVLATCHILIGI VA HUQUQI RIVOJI: HOLATI VA ISTIQBOLLARI

-
21. ЮСУПОВА Н. (2024). Радикализмнинг олдини олишда жаҳолатга қарши маърифат билан курашнинг моҳияти. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi,

aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 129-134.

22. AHMET ALKAN. (2024). Technological advancements and hermeneutic interpretations in islamic jurisprudence: responses to modern challenges. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 134-148.

23. KEMAL YAVUZ ATAMAN. Globalleşmenin tek kültürlü/tek tipleştirme ideolojisi ve islam medeniyetinin çok kültürlü zihniyeti. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 148-158.

24. KARIMOVA D. (2024). O'zbekiston Respublikasida ta'limni rivojlantirishning yangi bosqichi. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 158-162.

25. АБДУҲАМИДОВ М. (2024). Ҳақим самарқандий – калом олими сифатида. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 162-166.

26. ABDURAXMONOVA D. (2024). «Zulm» va «Abyuz» tushunchalarining o'zbek oilasidagi qiyosiy tahlili. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 167-172.

27. ABBOSOVA S. (2024). Islomda kelin uchun beriladigan mahr va turk xalqining an'analari qalimning farqlovchi xususiyatlari. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 173-178.

28. AVAZOVA SH. (2024). Fiqhiy qoidalar islom huquqining tarkibiy qismi sifatida. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 178-185.

29. БАРАТОВ М., ТУЛЯГАНОВ А., ХАКИМОВ Р., АКРАМХОДЖАЕВ Б. (2024). Туркий жаҳонда интеграциявий жараёнлар: ўзаро ҳамкорлик ва ривожланиш масалалари. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 186-208.

30. MUSTAFOYEV A. (2024). Hanafiy mazhabi usul zanjirining yetti oltin halqasi tarixi. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 209-214.

31. ҲАСАНОВА А. (2024). Защита собственности в гражданском праве казахстана. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 214-220.

32. HASANOVA D. (2024). Turk va arab xalqlarining nikoh shartnomasida bo'lgan munosabatlari. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 220-227.

33. MUXTOROV M. (2024). Islom shariatida huquqlar taqsimoti. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 227-233.
34. OMONOV M. (2024). Islom huquqida meros masalasining bugungi kundagi dolzarb jihatlar. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 233-238.
35. РАШИДОВА Ш. Восприятие прав человека в исламском праве. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 238-244.
36. РАҲМОНОВ К. (2024). Ислом ҳамкорлик ташкилоти муассасалари савдо-иқтисодий ва инвестицион ҳамкорлигининг ривожланиши. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 244-249.
37. TOJIEVA M. (2024). Islom annalari asosida ayollarning oiladagi o'rn. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 249-255.
38. SHERBOYEV N. (2024). Hanafiy mazhabida boshqa mazhab qoidalari asosida fatvo berish tartibi. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 255-261.

SHO'BA NOMI: TURKIY XALQLAR O'RTASIDAGI O'ZARO ALOQALAR RIVOJI: HOLATI VA ISTIQBOLLAR.

39. KARIMOV F. (2024). Turkiy davlatlar integratsiyasi masalalari va rivojlanish istiqbollari. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 262-265.
40. SADIBAQOSEV H. (2024). Xitoy va turkiy tilli davlatlar hamkorligi: muammolar va istiqbollar. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 265-268.
41. АБДУВОИТОВ С. (2024). Роль и значение тюркских государств во внешней политике турции. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 269-273.
42. AKMALOV SH. Aspects of a historical and cultural commonness of the countries of Central Asia. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 274-281.
43. БЕРДИЕВ Б. (2024). Категориальная сущность имиджа государства и политологические подходы к ее определению. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi,

aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 281-288.

44. БЕКБАЕВ Р. (2024). Феномен традиции как фактор межкультурной интеграции. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 288-292.

45. МЫРЗАБАЕВА Н. (2024). Религиозные авторитеты и социальная роль религиозных лидеров басмаческого движения в кыргызстане. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 292-296.

46. DAVLATOVA S. (2024). Yangi O'zbekistonda millatlararo totuvlik va bag'rikenglikni mustahkamlashda turkiy tilli davlatlar madaniy aloqalarining ahamiyati. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 296-302.

47. НАЗАРОВ А. Туркий давлатларнинг ўзаро манфаатли ҳамкорлиги. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 302-306.

48. OMOSHEV T., KALIEV A. (2024). Глобализация жана түрк тилдүү өлкөлөрдүн жарандык иденттүүлүгү: глобалдык өзгөрүүлөрдүн контекстинде улуттук баалуулуктарды сактоо. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 306-313.

49. KHURRAMOV M. (2024). The role of turkic cooperation in modern geopolitics: challenges and opportunities. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 314-317.

50. ЖУРАБОЕВ И. (2024). Влияние тюркской идентичности на региональную интеграцию в центральной азии. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 317-327.

51. MUVDINOV D. (2024). Turkiya-Yevropa munosabatlarida migratsiya masalalari. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 327-329.

52. НАЗАРОВ А. (2024). Туркий давлатлар ташкилотига аъзо мамлакатлар билан ҳамкорликнинг давлат бошқаруви органларида жамоатчилик билан алоқаларни ривожлантиришдаги аҳамияти. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 329-336.

53. НЕМАТОВА С. (2024). Организация тюркских государств: перспективы для узбекистана. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 336-340.

54. NURALINA B., SEMBAYEVA M. (2024). Reguiatory tactics of the east and the

west in the arena of political conflicts. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 341-353.

55. QOLQANOV N. Jadid namoyondalari qarashlarida ijtimoiy-siyosiy masalalarning ko'tarilishi. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 353-357.

56. RAJABOVA M. (2024). O'zbekistonning markaziy osiyoda olib borayotgan bag'rikenglik siyosati. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 357-363.

57. RAVSHANOV F. Xalqaro geosiyosiy istiqbolda turkiy davlatlar tashkiloti. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 363-374.

58. RAVSHANOV S. (2024). Turkiya mafkuraviy siyosatida diniy omilning "Yumshoq kuch" sifatida qo'llanilishi. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 374-381.

59. САМАРОВ Ф. (2024). Туркий халқлар маданиятида жанубий ўзбекистон тарихий-меъморий ёдгорликларининг ўрни. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 381-388.

60. SOIPOV B. (2024). O'zbekiston va Birlashgan Arab Amirliklari hamkorligining asosiy yo'nalishlari va istiqbollari. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 388-391.

61. SAIDOLIMOV S. KARIMOV F. Markaziy osiyo davlatlari xalqlarining mintaqaviy identililigini shakllantirish. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 391-395.

62. XALILOVA H. (2024). O'zbekiston Respublikasi tashqi siyosiy faoliyatining konseptual asoslari. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 396-406.

SHO'BA NOMI: TURKIY XALQLAR TARIXIY RIVOJLANISH: HOLATI VA ISTIQBOLLAR.

63. TADZHIYEV Kh. (2024). Southern literary heritage: from the golden horde to independence. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 407-413.

64. АЛШЫНОВА А. (2024). Қазақтың ұлттық бас киімдерінің семиотикасы. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 414-420.

65. ABABAXRIYEVA O. (2024). Turizm sohasining paydo bo'lish tarixi va

mamlakat iqtisodiy rivojlanishida turizm industriyasining o'рни. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 421-424.

66. ABDURAZZAQOV SH. (2024). "Tarjimon" gazetasi sahifalarida qo'qon shahridagi maktablarning yoritilishi va tarixiy tahlili. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 425-435.

67. AHMADJONOV A. (2024). Rossiya imperatorining mardikorlikka safarbarlik haqidagi farmonining aks sadosi. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 436-444.

68. АБУЛФАЙЗОВ Х. (2024). Диний журналистика тарихи ва тараққиёти. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 444-453.

69. BAXTIYOROV L. Temuriylar davri bog' dizayni an'analarining bugungi kun uchun ahamiyati. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 454-459.

69. ДЖУМАНОВА С. (2024). Медиясаводхонлик ва факт чекингнинг тарихий кўринишлари. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 459-475.

70. ТҲЯҚБАЕВ Қ., ТҲРСЫНОВ Х. (2024). Southern literary heritage: from the golden horde to independence. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 475-483.

71. SAFIXODJAYEVA N. (2024). O'zbekistonda ijtimoiy himoya – "Mehribonlik uylari" faoliyati tarixidagi muhim bosqich. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 483-486.

72. SAPAROV S. (2024). Kidariylar davlatining yozma va arxeologik manbalarda aks etishi. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 486-493.

73. SHARIPOV M. (2024). Amir Temur – buyuk davlat arbobi, fan va madaniyat homiysi. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 493-498.

74. TOGAYEVA D. (2024). Amir Temur: islom dinning posboni. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 498-501.

75. USMONOVA L. (2024). The framework of philosophical and religious thought in the advancement of science during the middle ages. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 501-509.

76. OMONOV Y. (2024) 1917-1930 yillarda andijon viloyatida oziq-ovqat sanoatining rivojlanishi, muammolari va tarixiy tajribasi. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 509-515.
77. Nasrilloev K. Ashtarxoni hukmdorlarning diniy va ma'rifiy inshootlar qurilishidagi o'rni. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 515-520.
78. RAJABOV SH. Raqamli makonda ijtimoiy etosfera transformatsiyasi. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 521-528.
79. RASHIDOV F. Fuqarolik jamiyati institutlari va diniy tashkilotlar hamkorligining o'ziga xos xususiyatlari va istiqbollari. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 529-533.
80. ABDURAXMANOV S. Siyosiy institut sifatida mahalliy kengashlar bilan davlat boshqaruv organlari o'rtasidagi munosabatlarning o'ziga xos jihatlari. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 536-541.
81. MAMAZOVA Z. Yangi O'zbekiston Konstitutsiyasi inson huquqlari kafolati. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 541-545.
82. MUHAMMADSIDDIQOV M. Din va davlat muvozanati: O'zbekistondagi diniy siyosatning asosiy jihatlari. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 545-551.
83. ЕЛУБАЙ А. Түрік және қазақ мақал-мәтелдеріндегі «Әйел» концептісіне қатысты ұғымдардың семантикалық ерекшеліктері. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 551-558.
84. AKRAMOV J. Turkiya Respublikasi tashqi siyosat jarayonining an'anaviy xususiyatlari va yangi o'zgarishlar. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 559-564.
85. XAMRAKULOVA K. Turkiy xalqlar pedagogikasi taraqqiyotiga Abdulla Avloniy qarashlarining ta'siri. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 565-569.
86. AXMEDOV X. Turkiyaning Markaziy osiyodagi manfaatlari va maqsadlari. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 569-574.
87. САТТОРОВ А. Туркий давлатлар ҳамкорлик кенгаши – Ўзбекистон ташқи сиёсатидаги муҳим трансформация. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 574-580.

88. НАЗИРОВ М. Туркий давлатлар ташкилотининг ривожланиш истиқболига доир айрим қарашлар. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 580-585.

89. ABSATTOROVA M. Qadimgi hindiston manbalarida ixtiyor erkinligi va iroda erkinligi tushunchalarining mohiyati. Turkiy xalqlar madaniyati, falsafasi, aloqalari: tarix, bugun va kelajak. Xalqaro simpozium materiallari, 586-590.
